

Trondheim kommunerevisjon

Vår saksbehandler
Rolf Jørun Viken

Vår ref.
21/17563
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
26.05.2021

Svar - Etterlevelseskontroll selvkost plan- og bygningsområdet

Innledning

Revisjonen oversendte den 6.5.2021 etterlevelseskontroll av Plan- og bygningsområdet til byutviklingsdirektøren til uttalelse.

Kommunedirektøren mener at prosessen med revisjonen har vært god i utarbeidelsen av rapporten, og opplever at Kommunedirektørens innspill har kommet godt fram i den utarbeide etterlevelseskontrollen.

Kommunedirektøren vil med dette svare ut noen punkter i saken.

Byutviklingsdirektørens tilsvare på revisjonens etterlevelseskontroll av Plan- og bygningsområdet

Punkt 5.2 Direkte og indirekte driftskostnader

Oversittelse av behandlingsfristen (side 6 og 7)

Kommunedirektøren var ikke kjent med uttalelsen fra fylkesmannen i Oslo og Akershus i 2017 om at inntektstap knyttet til oversittelse av gebyrene ikke kan belastes selvkostområdene. Kommunedirektøren har sjekket med noen andre storkommuner og ser at det er litt ulik praksis. Kommunedirektøren ser logikken for at dette tapet ikke skal belastes selvkostområdene og tar uttalelsen fra fylkesmannen i 2017 til følge og vil endre sin føringspraksis fra og med 2021 og belaste dette inntektstapet bykassen. Kommunedirektøren anslår at beløpet som vil bli belastet bykassen som følge av omleggingen vil være på i underkant av en million kroner.

Utgifter til klagebehandling (side 7)

Kommunedirektøren har kontaktet 2 andre storkommuner for å undersøke om de også dekker sine utgifter knyttet til klagebehandling og erstatninger opp mot byggesaker over byggesaksgebyret.

Tromsø opplyser at klagesaksbehandlingen ikke er dekket av selvkost. Juristene som jobber med klagesaksbehandling registrer den tiden de bruker på dette arbeidet. Kostnaden for dette arbeidet trekkes ut av byggesaksenhetens regnskap og overføres til kommunens generelle regnskap. Forøvrig kunne Tromsø opplyse oss om en rapport fra Oslo Economics fra 2018 («Hva er årsakene til forskjeller i kommunale plan- og byggesaksgebyrer?», KS FoU-prosjekt nr. 184021, OE-rapport nr. 2018-33) hvor det argumenteres for at deler av klagesaksbehandlingen regnes inn i selvkost. Dette gjelder spesifikt de klagenene der det er tiltakshaver eller tiltakshavers representanter som klager på et avslag, mens klager der tredjepart klager på gitt tillatelse ikke kan regnes inn i selvkost. Begrunnelsen kan nok være at tiltakshaver som den aktive part selv styrer det prosjekt han ønsker å bygge, og derfor også må påregne de ekstra kostnadene det medfører at han selv klager. Tredjepart har derimot ingen annen påvirkningsmulighet enn å klage.

Den andre storkommunen skriver at de inkluderer andelen av etatens kostnader til klagesaksbehandling av byggesaker i selvkostgrunnlaget. Tjenesten er 100 prosent selvkost i kommunen. Denne kommunen bokfører derfor på samme måte som Trondheim har gjort fram til nå.

Kommunedirektøren vurderer det som uavklart om utgiftene knyttet til klagesaksbehandling kan belastes selvkostområdet for byggesaksbehandling på den måten kommunen har gjort fram til nå.

Kommunen anser at selvkostforskriften kommuniserer at så vel direkte som indirekte kostnader skal belastes selvkostregnskapet, herunder kapitalkostnader og overheadkostnader. Kommunens tolkning har vært at klagesaksbehandling er en kostnad som direkte følger av at innbyggernes rettssikkerhet må ivaretas, og kan anses som en overheadkostnad i likhet med andre støttefunksjoner til selve byggesaksbehandlingen.

Samlet har kommunen bokført i underkant av 4 millioner kroner i året på klagesaksbehandling opp mot byggesaksbehandling. Siden det ikke bare er Trondheim som har dekket denne type utgifter over selvkostgebyret, vil Kommunedirektøren ta kontakt med Statsforvalteren i Trøndelag for å sikre en formell avklaring på hva som er korrekt regnskapsføring.

Saker med unormal arbeidsmengde (side 7)

Kommunedirektøren vil i forbindelse med utarbeidelsen av betalingsregulativet for 2022 ta en nærmere gjennomgang av behovet for dette punktet i regulativet.

Punkt 5.3 Direkte og indirekte kapitalkostnader

e-Byggesak (side 7 og utover)

Trondheim kommune deltok i det nasjonale prosjektet eByggesak. Det nasjonale prosjektet besto i utgangspunktet av følgende deler:

1. Utvikling av nasjonal produktspesifikasjon for IT støtte for kommunal saksbehandling
2. Utvikling av "mellomvare" for oversendelse og mottak av byggesaksinformasjon
3. Etablering av nasjonal standard og løsning for å lage søknad av innbygger/forslagsstiller.

Av disse tre delene står kommunal sektor for del 1, mens del 2 og 3 er et statlig ansvar.

Kostnadene for å gjennomføre del 1 består i all hovedsak av delene:

1. Kostnader relatert til å utvikle nasjonal produktspesifikasjon - kravspec
2. Kostnader relatert til å kjøpe og tilpasse fagløsning
 - a. Ordinære kjøpskostnader
 - b. Endringsordrer som følge av tilpasninger
3. Eventuell kostnader til å ta i bruk / etablere egen mellomvare
4. Kostnader til å gjennomføre prosjektet (konsulentbistand / frikjøp ansatte)

Når det gjelder pkt 1 i kostnadsoversikten ble denne primært dekket av KS. Det ble gjort et relativt omfattende tverrkommunalt arbeid med å etablere en felleskommunal kravspesifikasjon/produktspesifikasjon.

Når det gjelder pkt 2 om henholdsvis ordinære kjøpskostnader og endringsordrer er det Kommunedirektørens vurdering at Trondheim kommune som første kommune ble tilbudt en god kjøpspris for løsningen. Dette kan skyldes at leverandøren ved å vinne første store kommune vil sikre seg et nasjonalt marked i etterkant. Det synes heller ikke som om antall endringsordrer i dette prosjektet har vært større enn hva som er tilfelle for andre tilsvarende prosjekter.

Pkt 3, kostnader relatert til etablering av mellomvare, er primært løst av staten.

Siste element, pkt 4 konsulentkostnader, ser kommunedirektøren at det å ha vært en nasjonal pilot har innebært mer oppfølging av prosjektleder enn hva som er normalt i den type prosjekt.

Kommunedirektørens vurdering er at man har etablert et kvalitativt sett bedre tilbud for innbyggere ved at de nå i sin helhet kan levere en byggesak digitalt. For å få til dette har man vært nødt til å bytte ut byggesaksområdets saksbehandlingsløsning, etablere søknadsløsning for innbyggere og ta i bruk mellomvare for forsendelse/mottak av søknadene. Uten de to siste leveransene ville tilbudet vært status quo slik det var i 2015.

Med dette som utgangspunkt er det vanskelig å se hvordan innføring av digital byggesaksbehandling kunne vært løst på annet vis enn gjennom opprettelsen av et nasjonalt prosjekt. Innenfor plan og bygningsområdet mangler den type overbyggende organisasjon som man har innenfor Vann og avløp og da blir nødvendigvis mer av ansvaret lagt på storkommunene. I dette prosjektet tok Trondheim et "lederansvar" ved å være først ute med tilhørende risiko. Risikoen til Trondheim er redusert ved at andre storkommuner og staten har bidratt i utarbeidelsen av både kravspesifikasjon og andre prosjektelementer.

Et punkt der Kommunedirektøren tar selvkritikk er at det er bokført utviklingskostnader på prosjektet. Utviklingskostnader skulle i henhold til retningslinjene for selvkost vært bokført på eget prosjektet og de skulle vært finansiert av eksterne midler og eller bykassen. Nå er dette blandet sammen i kommunens regnskapsføring og det vil være svært krevende å etablere det skillet man skulle ha hatt. Kommunedirektøren mener via sin gjennomgang av de ulike elementene i prosjektet å ha vist at summen av feilførte utviklingskostnadene er begrenset, men den foretatte regnskapsføringen gjør det vanskelig å etablere et grunnlag for hvor mye det dreier seg om. Kommunedirektøren er av den formening at det maksimalt kan dreie seg om 10 prosent av de bokførte utgiftene på prosjektet og foreslår at man går over fra å belaste 100 prosent av aktiveringsgrunnlaget for eByggesak på selvkostområdet til å belaste 90 prosent. Endringen vil medføre at 1,3 millioner kroner som man så langt har lagt opp til at skal belastes selvkostområdet byggesak vil bli belastet bykassen.

Med hilsen
Trondheim kommune

Einar Aassved Hansen
byutviklingsdirektør

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopimottaker: Mona Kristensen, Trondheim kommunerevisjon